

**SIILINJÄRVEN HYVINVOINTIKERTOMUS:
VUOSIRAPORTTI 2021**

SISÄLLYS

1. Tausta	3
Hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021–2025	3
Vuosiraportin valmistelu	4
2. Katsaus kuntalaisten hyvinvoinnin tilaan	5
3. Asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen vuonna 2021	7
Tavoite 1. Kuntalaiset kokevat olevansa osa yhteisöjä	8
Tavoite 2. Voimavarat itsestä ja läheisistä huolehtimiseen	10
Tavoite 3. Rakenteet ja palvelut tukevat hyvinvointia	15
Tavoite 4. Mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa	16
Tavoite 5. Mahdollisuus kulttuuriin ja oman näköisen vapaa-ajan viettämiseen	19
Tavoite 6. Hyvinvoinnin mahdollistava ja turvallinen arkiympäristö	21
4. Terveyden ja hyvinvoinninedistämisaktiivisuus Siilinjärvellä	23
Terveydenedistämisaktiivisuus TEAviisarin mukaan	23
Laskennallinen HYTE-kerroin	25
Liitteet	27
Liite 1. Kouluterveyskysely 2021: 4 ja 5 luokkalaiset tulosvertailu	27
Liite 2. Kouluterveyskysely 2021: 8. ja 9. luokkalaiset tulosvertailu	28
Liite 3. Kouluterveyskysely 2021: lukio tulosvertailu	29
Liite 4. Kouluterveyskysely 2021: ammattioppilaitokset tulosvertailu	30
Liite 5. FinLapset: vanhempien tuen tarpeet, tyytyväisyys ja näkemykset kurittamisesta	31
Liite 6. Seuraintindikaattoreiden vertailu: SotkaNet tilastot 2020	32
Liite 7. Seuraintindikaattoreiden vertailu: SotkaNet tilastot 2021	34
Liite 8. TEAviisari kokonaistulosten vertailu	35

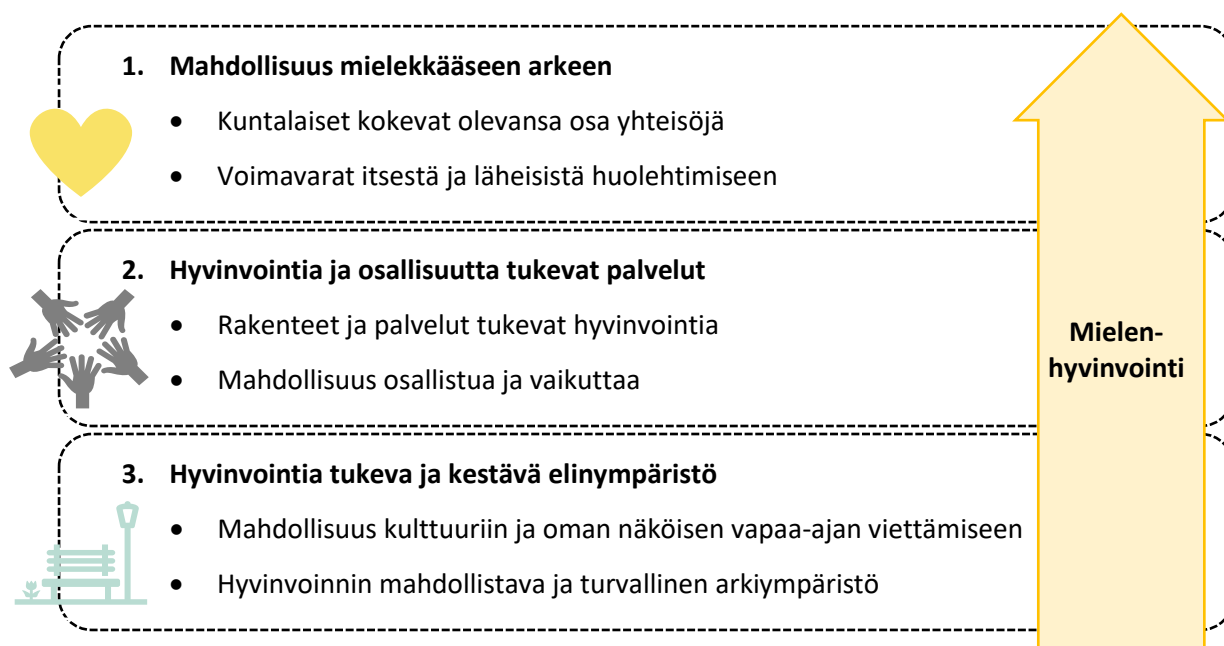
1. Tausta

Kunnan tulee seurata ja edistää suunnitelmallisesti kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta (Kuntalaki 410/2015, Terveydenhuoltolaki 1326/2010). Tähän tehtävään liittyen kunnissa laaditaan laaja hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa. Tämä sisältää laajan kuvauksen kuntalaisten hyvinvoinnista sekä valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman. Kuntalaisten hyvinvointia ja hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain. Tällöin myös hyvinvointisuunnitelmaa voidaan tarvittaessa täsmentää. Kuntalaisten hyvinvoinnista ja sen edistämiseksi toteutetuista toimenpiteistä raportoidaan vuosittain valtuustolle.

Hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021–2025

Siilinjärven hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021–2025 pohjautuu tunnistettuihin kehittämistarpeisiin. Sen laadintaa ja toteuttamista ohjaavat sekä kansallinen lainsäädäntö ja ohjaus että Pohjois-Savon alueellinen hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointisuunnitelmaa konkretisoivat ja täsmentävät muut kunnan hyvinvoinnin edistämiseen liittyvät erillisohjelmat, suunnitelmat ja hankkeet. Suunnitelman toteuttamisesta vastaavat kunnan eri palvelualueet yhteistyössä 3. sektorin toimijoiden kanssa. Hyvinvoinnin edistäminen on pitkäjänteistä työtä, jossa tuloksia voidaan usein havaita vasta vuosien systemaattisen työn jälkeen.

Siilinjärven kunnan hyvinvointisuunnitelmassa 2021–2025 on kolme painopistettä, jotka jakautuvat kuuteen tavoitteeseen (Kuvio 1). Painopisteet ja tavoitteet mukailevat Valtioneuvoston *Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030-toimeenpanosuunnitelmaa* (2021). Suunnitelman tavoitteet koskettavat kaikkia kuntalaisia. Niiden toteuttamiseksi on määritetty toimenpiteitä, joissa huomioidaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät. Suunnitelman läpileikkaavana teemana on mielenhyvinvoinnin edistäminen, Sosiaali- ja terveysministeriön *Kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien ehkäisyohjelma vuosille 2020–2030*-ohjelman mukaisesti. Suunnitelman toimenpiteet pyrkivät edistämään laaja-alaisesti kokonaisvaltaista hyvinvointia ja siten vahvistamaan mielenhyvinvointia suojaavia tekijöitä ja ehkäisemään sitä uhkaavia riskejä.

Kuvio 1. Siilinjärven hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja tavoitteet 2021–2025

Vuosiraportin valmistelu

Tässä vuosikertomuksessa 2021 tarkastellaan kuntalaisten hyvinvointia hyvinvointisuunnitelmassa 2021–2025 määritettyjen painopisteiden ja indikaattoreiden mukaisesti. Indikaattoritietoja tarkastellaan saatavilla olevien tilastotietojen mukaisesti viimeisiltä kahdelta vuodelta sukupuolittain sekä suhteessa Pohjois-Savon hyvinvointialueeseen, koko maahan sekä vertailukuntiin (Hollola, Kaarina, Kangasala, Pirkkala, Ylöjärvi). Lisäksi vuosikertomuksessa kuvataan Terveystietokeskuksen arviota Siilinjärven terveyden edistämisen aktiivisuudesta.

Siilinjärven hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2021 on valmisteltu kunnan monialaisessa hyte-ryhmässä hyvinvointisuunnittelijan johdolla. Valmistelussa on tehty tarpeen mukaan yhteistyötä eri asiantuntijoiden ja yhdistysten kanssa.

2. Katsaus kuntalaisten hyvinvoinnin tilaan

Väestö ja elinvoima

Siilinjärvellä asuvien määrä on 21 299 (31.1.2022) ja kunnan väestöllinen huoltosuhde oli vuonna 2020 0,69 (koko maa 0,62). Huoltosuhde kuvastaa alle 15-vuotiaiden ja 65-vuotta täyttäneiden suhteellista määrää verrattuna työikäiseen väestöön (15–64-vuotiaat). Siilinjärveläisistä 0–18-vuotiaita oli vuonna 2020 noin neljännes (24,5 %) ja 75-vuotta täyttäneitä 9,0 %. Lapsiperheitä oli 42 % kaikista perheistä. (Sotkanet 2022.)

Yhteiskunnallinen tilanne ja koronapandemia

Pitkittynyt koronapandemia on haastanut kuntalaisten hyvinvointia etäopiskelun ja -työn, eristäytymisen lisääntymisen sekä tapahtumien ja sosiaalisten kohtaamisten vähentymisen kautta. Psykkinen pahoinvointi on lisääntynyt, mikä näkyy mm. erikoissairaanhoidon lastenpsykiatrian käyntimäärien, lasten ja nuorten ahdistuksen sekä mielenterveysperustaisen sairauspäivärahaa saavien määrän kasvussa (Sotkanet 2022, Liitteet 1–6). Lisäksi yksinäisyyden kokemus on lisääntynyt. Tarve kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnin edistämiselle on ilmeinen. Kuntalaisten mielenhyvinvointia pyritään tukemaan mm. osallistumalla kansalliseen Hyvän mielen kunta -hankkeeseen että alueellisella Mieliteko-hankkeella.

Lasten ja nuorten hyvinvointi

Lapset. Valtaosa alakouluikäisistä lapsista on tyytyväisiä omaan elämäänsä (89 %). He kokevat terveydentilansa suhteellisen hyväksi ja heillä on hyvät keskusteluyhteydet vanhempien kanssa. Suurimmalla osalla alakouluikäisistä lapsista on jokin harrastus. Samanaikaisesti lasten pahoinvointi on lisääntynyt. Vähintään lievää ahdistusoireilua on kokenut lähes neljännes lapsista (18 %) ja esim. lastenpsykiatrian käyntimäärät ovat lisääntyneet. (Sotkanet 2022.)

Nuoret. Tyytyväisiä omaan elämäänsä yläkouluikäisistä ja lukiolaisista on noin 70 % ja ammattioppilaitoksessa opiskelevista 57 %. Valtaosa nuorista kokee pystyvänsä vaikuttamaan oman elämänsä kulkuun. Yläkouluikäisistä yhä useampi kokee yksinäisyyttä ja heillä on keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa. Aikaisempaa useampi yläkouluikäinen nuori on myös kokenut fyysistä väkivaltaa viimeisen vuoden aikana (14 %). Nuorten ahdistuneisuus on lisääntynyt erityisesti tytöillä ja lähes neljännes nuorista kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. (Sotkanet 2022.)

Valtaosa nuorista harrastaa jotain viikoittain, ja vähintään tunnin päivässä liikkuvien osuus on lisääntynyt. Samanaikaisesti yhä useampi yläkoululainen ei syö koululounasta päivittäin (40 %). Yläkouluikäisistä nuorista 63 %, lukiolaisista 60 % ja ammattioppilaitoksessa opiskelevista 33 % on raittiita. Kuitenkin laittomien huumeiden kokeilu on lisääntynyt erityisesti ammattioppilaitoksessa opiskelevien nuorten keskuudessa. (Sotkanet 2022.)

Perheet. Siilinjärveläiset 4-vuotiaiden vanhemmat ovat pääosin tyytyväisiä itseän vanhempina. Hieman yli neljännes on tarvinnut tukea ammattilaisilta omaan vanhemmuuteensa ja lähes viidennes parisuhteeseensa (FinLapset 2018, Liite 5).

Työikäisten hyvinvointi

Vuonna 2020 Siilinjärveläisistä 17–74-v. väestöstä 42,4 % oli työllisiä, kun taas 7 % työvoimasta oli työttömiä. Pitkäaikaistyöttömiä oli puolestaan 36 % työikäisistä. Vaikka työttömien osuus on vähentynyt (9,5 % - 7,3 %) vuodesta 2020, on pitkäaikaistyöttömien määrä puolestaan lisääntynyt (25 % - 36 %). Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden (2019–1,5 %; 2020–1,3 %) sekä työkyvyttömyyseläkettä saavien (2019–7,6 %; 2020–7,5 %) 25–64-vuotiaiden määrä on hieman vähentynyt vuodesta 2019 vuoteen 2020. Mielenterveys- ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi sairauspäivärahaa saavien 25–64 v. sekä työkyvyttömyyseläkettä saavien 18–34-vuotiaiden määrä on puolestaan hieman nousussa. (Sotkanet 2022.)

Ikääntyneiden hyvinvointi

Ikääntyneistä 75-vuotta täyttäneistä siilinjärveläisistä yksin asuvia oli hieman yli puolet (52 %). Omaishoidon piirissä 65-vuotta täyttäneistä oli 1,8 % ja säännöllisen kotihoidon asiakkaista 7,5 %. Sekä katumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65-vuotta täyttäneillä (2019–389; 2020–331) että psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät 75-v. täyttäneillä (2019–35; 2020–32) vähentyivät vuodesta 2019 vuoteen 2020. (Sotkanet 2022.)

3. Asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen vuonna 2021

Hyvinvoinnin edistämisen tilannetta tarkastellaan vuosille 2021–2025 asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden mukaisesti. Tavoitteet ja niille asetetut toimenpiteet luovat jatkumoa edellisen valtuustokauden hyvinvoinnin edistämisen toimille, mutta aikataulusta johtuen moni suunnitelman 2021–2025 toimenpiteistä on vielä käynnistymisvaiheessa.

Yhteenveto asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista vuonna 2021

Painopisteet	Tavoitteet	
 Mahdollisuus mielekkääseen arkeen	Kuntalaiset kokevat olevansa osa yhteisöjä + Nuoret kokevat voivansa vaikuttaa omaan elämäänsä + Yhteisöllisyyttä tukevat toimenpiteet ja hankkeet ovat hyvin käynnissä – Yksinäisyyden kokemukset ovat lisääntyneet – Kiusaamisen esiintyminen varhaiskasvatuksessa ja alakouluissa	Voimavarat itsestä ja läheisistä huolehtimiseen + Koulutuksen ulkopuolelle jäävien ja nuorisotyöttömien määrä on laskussa + Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset ovat vähentyneet + Raittius nuorten keskuudessa on lisääntynyt – Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvussa – Perheiden hyvinvointi huolestuttaa (esim. lisääntyneet keskusteluvaikeudet vanhempien ja nuorten välillä, avioerojen määrä) – Psykyllisen pahoinvoinnin lisääntyminen
 Hyvinvointia ja osallisuutta tukevat palvelut	Rakenteet ja palvelut tukevat hyvinvointia + Päätösten ennakkoarviointi on vakiintunut käytäntöihin +/– Hyte-rakenteet toimivat, mutta niitä kehitettävä edelleen – Matalan kynnyksen ja jalkautuvaa toimintaa on edelleen kehitettävä	Mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa + Kuntalaisille tarjotaan erilaisia vaikuttamismahdollisuuksia + Siilinjärvi-sovellus ja digitaalisten palveluiden kehittäminen vahvistavat kuntalaisten osallisuutta – Kuntalaisten mahdollisuudet osallistua palveluiden kehittämiseen vaativat vielä kehittämistä – Vaikuttamistoimielinten toimintaa on edelleen aktivoitava
 Hyvinvointia tukeva ja kestävä elinympäristö	Mahdollisuus kulttuuriin ja oman näköisen vapaa-ajan viettämiseen + Valtaosalla lapsista ja nuorista on harrastus + Tapahtumia ja liikuntamahdollisuuksia on runsaasti tarjolla – Lasten ja nuorten liikkumiseen ja fyysisen toimintakyvyn tukemiseen on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota	Hyvinvoinnin mahdollistava ja turvallinen arkiympäristö + Ympäristöhäiriöiden selvittäminen ja ehkäiseminen on vakiintunut ympäristösuunnitteluun + Virkistysalueet ovat kaikkia kuntalaisia lähellä +/– Paikatiedon valmistelu on käynnissä toiminnan suunnittelun tueksi

Tavoite 1. Kuntalaiset kokevat olevansa osa yhteisöjä

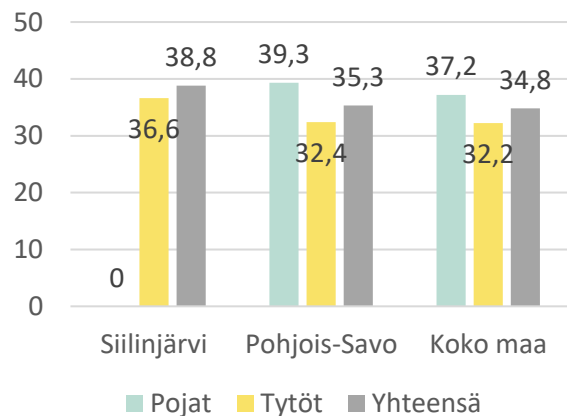
Ilon aiheita

- Yli 68 % nuorista kokee pystyvänsä vaikuttamaan oman elämänsä kulkuun
- Lukiossa ja ammattiopilaitoksissa ei juurikaan kiusaamista
- Hankkeet tavoittaneet hyvin kuntalaisia: Tapaamo 973, Siilin nuoret 43 (käynnistynyt 08/21), Nuoret pystyy 24 osallistujaa
- 90 hankkeiden järjestämää tapahtumaa (Siilin nuoret 5, Tapaamo 85)

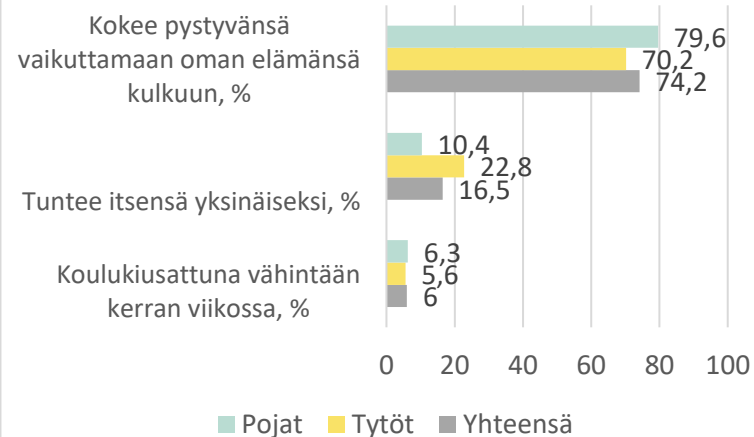
Huolestuttavaa

- Yli 16 % nuorista kokee itsensä yksinäiseksi
- Lähes 40 % 4 vuotiaista on kokenut kiusaamista
- Yli 8 % 4. ja 5. luokkalaisista kokenut koulukiusaamista viikoittain

Lasta (4 v.) kiusattu kotona, hoidossa tai vapaa-ajalla, % (THL Finlapset 2018)

Kouluterveyskysely (8. ja 9. lk.), THL, 2021

Hankkeiden kävijämäärät

	Nuoret pystyy	Tapaamo	Siilin nuoret
Osallistujat	24	973	43
Ryhmät	2	-	3
Tapahtumat	-	8	5

Lisätietoja: Taulukko 1, Liitteet 1–7

Taulukko 1. Tavoitteen 1. *Kuntalaiset kokevat olevansa osa yhteisöjä* -toteuttaminen vuonna 2021

Toimenpiteet	Toteuttaminen	*
Yksinäisyyden tunnistamisen ja puheeksi ottamisen vahvistaminen sekä yksinäisyyden ehkäiseminen	Lasten ja nuorten yksinäisyyttä ehkäistiin mm. oppilas- ja opiskelijahuoltotyön kautta. Työikäisten yksinäisyyden ehkäisyä toteutettiin mm. Tapaamo-hankkeen kautta. Ospa-hanke puolestaan pyrkii vaikuttamaan ikääntyneiden yksinäisyyteen mm. kimppakyyti-toiminnalla.	
Viestinnän vahvistaminen: yksinäisyyden tunnistaminen ja ehkäiseminen	Yksinäisyyden tunnistamisen ja ehkäisemisen tarpeesta kunnassa on viestitty osana hyvinvointisuunnitelmaa. Yksinäisyyden tunnistaminen on osa oppilashuoltotyötä ja ehkäisytyö toteutuu myös mm. Tapaamo-hankkeen kautta.	
Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen mm. <i>Ospa</i> -hankkeen kautta	Ospa-hankkeessa kehitettiin vapaaehtoistoimintaa mm. Arjen aterioihin liittyvän kimppakyyti-toiminnan kautta. Toimintaa kehitetään edelleen vuonna 2022. Lisäksi vapaaehtoistoimintaa pyrittiin tukemaan ulkoiluystävä toiminnan kautta.	
Kuntalaisten yhteisöllisyyden ja kohtaamisen tukeminen yhteistyössä järjestöjen kanssa mm. <i>Tapaamo</i> -hankkeen toiminnan kautta	<i>Tapaamo</i> -hankkeessa oli vuonna lähes 1000 osallistujaa, joista osallisuuspolkulaisia 16. Tapaamossa järjestettiin yhteistyössä järjestöjen kanssa 85 tapahtumaa, järjestöjen infoja 40 sekä järjestöjen omia tapaamisia 13. Lisäksi muita vierailuja oli yhteensä 19 ja kunnan ammattilaiset jalkautuivat yksikköön 18 kertaa. Työikäisten palvelut tekivät tiivistä yhteistyötä hankkeen kanssa ja Tapaamon työntekijät vierailivat säännöllisesti mm. Sulkavantie 4 päihdeasiakkaiden päivätoimintayksikössä.	
Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen: lapset, nuoret, vanhemmat, ammattilaiset, esim. <i>Pro koulu</i>	Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen on toteutunut opetussuunnitelman mukaisesti.	
Lasten ja nuorten kouluyhteisöön sitoutumisen vahvistaminen <i>Sitouttava kouluyhteisö</i> -hankkeen avulla	Hanke on käynnistynyt syksyllä 2021.	
Vertais- ja ryhmämuotoisen toiminnan vahvistaminen (esim. <i>Selvitään kiusaamisesta</i> -ryhmätoiminta)	Selvitään kiusaamisesta -ryhmätoiminta on käynnistynyt perusopetuksen kouluilla. ADHD-diagnosoitujen lasten vanhempien strategiaohjauskurssi toteutui syksyllä 2021. Suunnitella oli sosiaalisen kuntoutuksen ryhmä työikäisille syksyllä 2021, mutta ryhmään ei tullut riittävästi ilmoittautuneita.	
Kiusaamisen ehkäisyn ja jälkihoidon (ml. jälkiseurannan) edelleen vahvistaminen	Kouluilla on käytössä useita eri malleja kiusaamisen ehkäisyyn, selvittelyyn ja jälkihoitoon (mm. Verso, Kiva-koulu, Selviytyjät Siilinjärvi). Lisäksi kunnan yhteinen toimintatapa uudistettiin (Kiusaaminen ja ristiriitatilanteet koulussa Siilinjärven kunta siilinjarvi.fi).	

*Värikoodit: vihreä – toteutunut hyvin, keltainen – toiminta käynnistynyt / toteutuu keskinkertaisesti, punainen – toiminta ei vielä käynnistynyt / toteutuu heikosti

Tavoite 2. Voimavarat itsestä ja läheisistä huolehtimiseen

	Ilon aiheita	Huolestuttavaa
Toimintakyky ja voimavarat	• Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24 v. osuus hieman vähentynyt • yli 70 % peruskouluikäisistä tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä • Nuorisotyöttömien määrä on laskussa, ollen 12 % 18–24 v työvoimasta • Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 v. täytäneillä vähentyneet	• Vain 57 % ammattioppilaitoksessa opiskelevista nuorista tyytyväisiä elämäänsä • Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä on lisääntynyt (2021: 36 %) • Työllisyysaste on hieman laskenut (2019: 43,1 % - 2020: 42,4 %) • 7,5 % 25–64 vuotiaista saa työkyvyttömyyseläkettä • 30–40 % nuorista e- syö koululounasta päivittäin
Perheet ja vanhemmuus	• Yli 90 % 4-vuotiaiden huoltajista on tyytyväisiä itseensä vanhempina • Alakouluikäisillä ei juurikaan keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa	• 7 % lastensuojeluilmoituksia vastaavan ikäisestä väestöstä (0–17 v) • Keskusteluvaikeudet vanhempien kanssa lisääntyneet (yläkoulu & ammatilliset oppilaitokset) • Avioerojen määrä edelleen kasvussa (18 % avioeroja 25–64 v. / 1000 vastaavan ikäistä naimisissa olevaa)
Mielenterveys	• Nuorisopsykiatrian käyntimäärät hieman vähentyneet vuodesta 2019 vuoteen 2020 • Psykiatrian laitoshoitopäivät 75 v. täytäneillä vähentyneet • Ammattilaisten osaamista vahvistettu • Hyvän mielen kunta ja Mieliteko -hankkeet käynnistyneet	• Erikoissairaanhoidon lastenpsykiatrian avohoito käynnit lisääntyneet • Mielenterveys- ja käyttäytymishäiriköiden vuoksi sairauspäivärahaa saavien määrä lisääntynyt • Nuorten ahdistus lisääntynyt • Yhä useampi nuorista kokee terveydentilan keskinertaiseksi tai huonoksi
Päihteet ja riippuvuudet	• Raittius nuorten parissa lisääntynyt • Nuorten huolta herättävä päihteiden, tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö sekä rahapelaaminen on vähentynyt • Ehkäisevän päihdetyön toimintaohje laadittu perusopetukseen	• Nuorten laittomien huumeiden kokeilu lisääntynyt

Lisätietoja: taulukot 2–5, liitteet 1–7

Taulukko 2. Tavoitteen 2. Voimavarat itsestä ja läheisistä huolehtimiseen: **toimintakyky ja voimavarat** -toteuttaminen vuonna 2021

Toimenpiteet	Toteuttaminen	*
Erityistä tukea tarvitsevien tunnistaminen, kuuleminen, kohtaaminen ja tukeminen	Kunnan eri palveluissa pyritään tunnistamaan erityistä tukea tarvitsevat sekä kohtamaan ja tukemaan heitä yksilöllisesti. Erityistä tukea tarvitsevia tunnistetaan ja tuetaan mm. nuorisotyön Walkers-toiminnan, etsivä ja erityisnuorisotyön, koulunuorisotyön (mm. Pärkki) ja Pysäkki-toiminnan (2. aste) sekä hanketyön avulla. Lisäksi kuraattorisurssien ja oppilashuoltotyön kehittäminen tukevat haavoittuvassa asemassa olevien tunnistamista ja tukea. Käynnissä on myös Tatu ry:n Hanaa! -hanke (16–29 v.) erityistä tukea tarvitseville nuorille.	
Vaikeasti työllistyvien nuorten arjen ja toimintakyvyn tukeminen kuntoutuksen ja työllistymisen edistämiseksi <i>Siilin nuoret</i> -hankkeen kautta	Siilin nuoret-hanke aloitti elokuussa 2021. Hankkeessa on toteutettu yhteistyötä työikäisten palveluiden sekä mielenvireyspalveluiden kanssa tukea tarvitsevien ohjaukseksi palveluihin. Valmennukseen osallistujia oli 16, ohjaukseen ja neuvontaan 27 ja lisäksi toteutui kolme ryhmää, joihin osallistui yhteensä 15 nuorta. Walkers-toimintaan osallistujia Siilin nuoret -hankkeen tiloissa oli yhteensä 116.	
<i>Nuoret pystyy</i> -hankkeen hyvien käytäntöjen tunnistaminen ja juurruttaminen	Nuoret pystyy -hankkeessa oli v. 2021 mukana yhteensä 24 15–29 v. työ- ja opiskeluelämän ulkopuolella olevaa nuorta. Hankkeessa tarjottiin yksilö- ja ryhmävalmennusta. Osana hanketta toteutettiin monialaisia yhteiskehittämisen työpajoja yhteistyössä ammattilaisten kanssa. Lisäksi hankkeen avulla kunnan eri yksiköissä otettiin käyttöön työ- ja toimintakyvyn itsearviointimenetelmä Kykyviisari sekä siihen liittyvä PowerBI-alusta tukemaan tiedolla johtamista. Menetelmän käyttöönottoon järjestettiin ammattilaisille useita työpajoja.	
Ikääntyneiden voima- ja tasapainoharjoittelun tukeminen toimintakyvyn tukemiseksi ja kaatumisten ehkäisemiseksi <i>Voimaa vanhuuteen</i> -toiminnan juurruttamisella	Tehokuntosali ryhmät ovat toteutuneet omana toimintana sekä osin ostopalveluna. Säännöllinen matalankynnyksen ryhmätoiminta on käynnissä.	
Lasten ja nuorten ruokakasvatuksen vahvistaminen (mm. <i>Makuaakkoset</i> , <i>Kouluruokadiplomi</i> sekä <i>Ruokakunnan työkalut</i> ja toimintamallit)	Ruokakasvatusta tukevat toimintamallit ovat käytössä. Ruokakasvatus toteutuu ja sitä kehitetään hyvin varhaiskasvatuksessa, mutta koulujen osalta toiminnassa on vielä kehitettävää.	

*Värikoodit: vihreä – toteutunut hyvin, keltainen – toiminta käynnistynyt / toteutuu kesinkertaisesti, punainen – toiminta ei vielä käynnistynyt / toteutuu heikosti

Taulukko 3. Tavoitteen 2. Voimavarat itsestä ja läheisistä huolehtimiseen: **perheet ja vanhemmuus** -toteuttaminen vuonna 2021

Toimenpiteet	Toteuttaminen	*
Vanhemmuuden ja perheiden tukeminen: perhekeskustoiminnan jalkauttaminen, ml. monitoimijainen yhteistyömalli, puheeksiottaminen ja osallistavat keinot	Perhekeskustoiminnan suunnitelma on valmistunut ja hyväksytty syksyllä 2021 sote- ja sivistyslautakunnissa. Perhekeskustoimintamalliin sisältyvä Yhdessä aika -toiminta on vakiintunut käyttöön.	
<i>Lapset puheeksi</i> -menetelmän käytön vahvistaminen ja vakiinnuttaminen	Lapset puheeksi -koulutusta ammattilaisille on järjestetty. Lapset puheeksi -toimintamallin toteuttamista koskeva suunnitelma on päivitetty joulukuussa 2021. Suunnitelman käyttöönotto alkaa 2022.	
Lapsiperheiden osallisuuden, yhteisöllisyyden ja vertaistuen vahvistaminen: <i>perheentalo</i> -toiminnan vakiinnuttaminen	Perheentalo tavoittaa hyvin perheitä (kohtaamiskertoja vuonna 2021 yhteensä 6292). Toimintaan sisältyi mm. avoin leikkitoiminta (186 krt.) sekä ryhmätoimintaa (152 krt.) ml. erityislapsiperheille suunnattua toimintaa ja tapahtumia. Perheentalolla järjestettiin syksyllä 2021 myös Siilinjärven yhteisöllinen perheraati. Perheentalo-toiminta on vakiintunutta ja sen jatkorahoitus on varmistunut tammikuussa 2022.	
Vahvistetaan lähisuhdeväkivallan uhan varhaista tunnistamista, puheeksiottamista ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyä (<i>Lähisuhdeväkivallan puheeksiotto ja kartoitus</i> , THL; MARAK-toiminta)	Marak-työryhmä on moniammatillinen ja se kokoontuu säännöllisesti. Palveluissa otetaan matalalla kynnyksellä puheeksi väkivaltaan liittyvät asiat. Tarvittaessa asiakkaan elämäntilannetta kartoitetaan tarkemmin yhdessä hänen kanssaan.	

*Värikoodit: **vihreä** – toteutunut hyvin, **keltainen** – toiminta käynnistynyt / toteutuu kesinkertaisesti, **punainen** – toiminta ei vielä käynnistynyt / toteutuu heikosti

Taulukko 4. Tavoitteen 2. Voimavarat itsestä ja läheisistä huolehtimiseen: **mielenterveys** -toteuttaminen vuonna 2021

Toimenpiteet	Toteuttaminen	*
Mielen hyvinvoinnin haasteiden varhainen tunnistaminen ja puheeksi ottaminen (mm. RBDI, BDI, BB-10) tarvittaessa koko perhe ja läheiset huomioon ottaen (mm. <i>Monitoimijainen yhteistyömalli</i>)	Seulonnat ovat käytössä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveystarkastuksissa. Monitoimijainen yhteistyömalli <i>Yhdessä aika</i> on käytössä.	
Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen: mielenterveyden ensiapu-koulutukset, IPC:n (masennusoireilun ehkäisyn ja hoidon menetelmä) käyttöönotto nuorten tukemisessa	Ammattilaisten osaamista on vahvistettu koulutuksien kautta. Koulutuksiin ovat osallistuneet mm. kuraattorit sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajia (IPC-menetelmäkoulutus) sekä sosiaalityöntekijät (mielenterveyden ensiapu -koulutus). Lisäksi henkilöstölle on ollut tarjolla mielenterveyden ensiapu -koulutuksia.	
Lasten ja nuorten mielenhyvinvoinnin varhainen tukeminen ja hoito: jalkautuvat psykiatriset sairaanhoitajat oppilaitoksiin (<i>TuSote</i> -hanke)	Oppilashuollossa on henkilöstövaje psykologien ja nuorten psykiatristen sairaanhoitajien osalta. TuSote-hankkeen osahanke mielenhyvinvoinnin varhaiseen tukemiseen käynnistyy vuonna 2022.	
Hyvän mielen kunta -tarkistuslistan käyttöönotto ja toiminnan kehittäminen sen mukaisesti (<i>Hyvän mielen kunta</i> -hanke)	Hyvän mielen kunta-tarkistuslista otettu käyttöön 2021. Tarkistuslistaa muokataan Siilinjärveä paremmin palvelevaksi 2022.	

*Värikoodit: vihreä – toteutunut hyvin, keltainen – toiminta käynnistynyt / toteutuu kesinkertaisesti, punainen – toiminta ei vielä käynnistynyt / toteutuu heikosti

Taulukko 5. Tavoitteen 2. Voimavarat itsestä ja läheisistä huolehtimiseen: **päihhteet** -toteuttaminen vuonna 2021

Toimenpiteet	Toteuttaminen	*
Päihhteiden käytön varhainen tunnistaminen ja puheeksi ottaminen (mm. ADSUME, AUDIT/AUDIT-C)**	Päihhteiden käyttöä ja sen vaikutuksia yksilön elämään pyritään aktiivisesti kartoittamaan tarvittaessa testattujen mittareiden avulla. Lisäksi ammattilaisten osaamista on vahvistettu koulutuksilla, mm. sote-henkilöstö sekä kuraattorit ovat käyneet Ota alkoholi puheeksi -koulutuksen (2020–2021). Lisäksi puheeksiottoa sekä AUDIT-C:n käyttöönottoa tuetaan TulSote-hankkeen kautta.	
Haitallisen pelaamisen tunnistaminen ja puheeksi ottaminen (mm. BBGS)**	Haitallista pelaamista, -riippuvuutta ja niiden haittoja kartoitetaan järjestelmällisesti mm. sosiaalityössä. Toiminnan laajempi juurtuminen kunnan palveluihin vaatii vielä kuitenkin kehittämistä. Ammattilaisten osaamista on pyritty vahvistamaan koulutuksella, mm. Rahapeliriippuvuus hallintaan -koulutukseen osallistui kolme ammattilaista.	
Ryhmäilmiöiden tunnistaminen ja niihin varhainen puuttuminen moniammatillisesti (yhteistyö, Ankkuri-toiminta)	Nuorisotoimen ja Aseman Lapset ry:n kanssa käynnistyi kesällä 2021 kaksivuotinen Walkers-toiminta. Ankkuritoiminta ja yhteistyö toteutuu tarpeen mukaan, mutta yhteistyötä on syytä vielä kehittää edelleen. Moniammatillinen yhteistyö ja varhainen puuttuminen vaatii vielä kehittämistä.	
PAKKA toimintamallin toteuttaminen	PAKKA-toimintaan liittyvä Tarjontatyöryhmä toimii yhteistyössä Kuopion kanssa. Koronan vuoksi ostokokeita ei ole pystytty toteuttamaan. PAKKA-toimintaa kehitetään alueellisesti edelleen.	
Ehkäisevän päihdetyönsuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen	Ehkäisevä päihdetyönsuunnitelma on valmisteilla ja hyväksytään kevään 2022 aikana.	

*Värikoodit: vihreä – toteutunut hyvin, keltainen – toiminta käynnistynyt / toteutuu kesinkertaisesti, punainen – toiminta ei vielä käynnistynyt / toteutuu heikosti

**ADSUME – nuorten päihdemittari; AUDIT – alkoholin riskikäytön tunnistaminen; AUDIT-C – lyhyt testi alkoholin ongelmakäytön seulontaan; BBGS (Brief Biosocial Gambling Screen) – rahapeliongelman tunnistamiseen

Tavoite 3. Rakenteet ja palvelut tukevat hyvinvointia

Käynnissä

- Toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma valmis- teilla
- Päätösten ennakkoarviointi juurtunut käytäntöihin ja sitä kehitte- tään edelleen

Kehitettävää

- Matalan kynnyksen ja jalkautuva toiminta vielä vähäistä
- Hyte-toiminnan organisoinnin suunnittelu on käynnistynyt ja täsmentyy myös yhdyspintatyön osalta vuoden 2022 aikana

Lisätietoja: Liitteet 1–6

Taulukko 6. Tavoitteen 3. *Rakenteet ja palvelut tukevat hyvinvointia* -toteuttaminen vuonna 2021

Toimenpiteet	Toteutuminen	*
Toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman laati- minen ja toteuttaminen	Suunnitelman valmistelu on käynnissä. Suunnitelma valmistuu 2022 aikana.	
Hyte-toiminnan organisoinnin ja eri toimijoiden roolin ja tehtä- vien täsmentäminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa	Hyte-toiminnan organisoinnin suunnittelu on käynnistynyt ja täsmentyy vuoden 2022 aikana. Sote-toimintojen erkaantuminen hyvinvointialueeseen vaatii myös hyte-toi- mintojen uudelleen tarkastelua.	
Yhdyspintojen ja yhteistyön paikkojen tunnistaminen ja yhteis- työstä sekä tehtävistä sopiminen (ml. palvelupolut) kunnan ja hyvinvointialueen toimijoiden sekä 3. sektorin kanssa	Yhdyspintojen tunnistaminen ja yhteistyöstä sopiminen on käynnistynyt ja jatkuu vuonna 2022.	
Ennakkovaikutusten arvioinnin (EVA:n) vahvistaminen ja toteu- tuksen seuranta	EVA on juurtunut käytäntöihin. Vuoden 2022 aikana tarkastellaan ja täsmennetään EVA-toimintoja ja seurantaa.	
Matalankynnyksen ja jalkautuvan toiminnan tarpeen kartoitta- minen ja toteuttaminen <i>Siilin nuoret</i> -hankkeen kautta	Nuoret pystyy -hankkeen kartoituksen mukaan nuorten palveluihin liittyviä palvelu- katveja ovat kotiin vietävä valmennus, nuorten työpajatyypinen toiminta, kuntout- tava ryhmätoiminta (sosiaalinen kuntoutus) sekä ohjaus- ja neuvontapalvelu. Palvelu- katveisiin vastaa osaltaan etsivä nuorisotyö sekä Siilin nuoret -hanke, joka käynnistyi syksyllä 2021. Syksyn 2021 aikana jalkautuva toiminta käynnistyi, mutta oli vielä var- sin vähäistä.	

*Värikoodit: **vihreä** – toteutunut hyvin, **keltainen** – toiminta käynnistynyt / toteutuu kesinkertaisesti, **punainen** – toiminta ei vielä käynnistynyt / toteutuu heikosti

Tavoite 4. Mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa

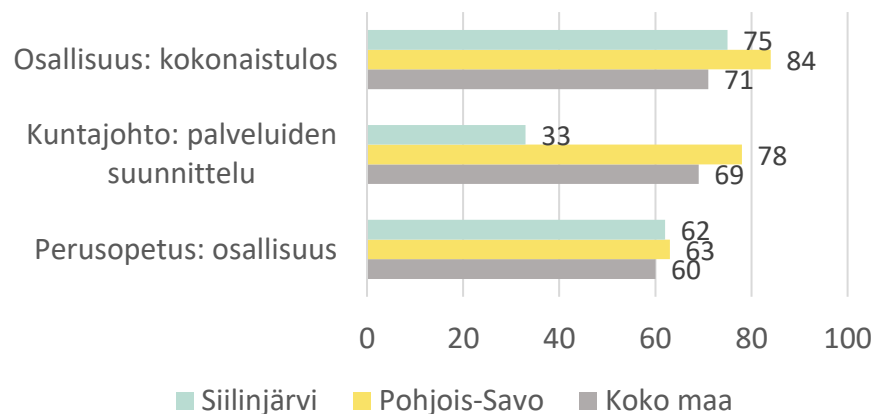
Ilon aiheita

- Kuntalaisilla on erilaisia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia
- 80 % lukioikäisistä nuorista kokee pystyvänsä vaikuttamaan joihinkin elinympäristönsä asioihin
- Siilinjärvi-sovellus julkaistiin kesäkuussa 2021, käyttäjiä 2 744
- Digitaalisten palveluiden ja kielellisen saavutettavuuden kehittäminen käynnissä

Kehitettävää

- Yläkoulussa ja ammattioppilaitoksissa opiskelevien nuorten luottamus siihen, että pystyy vaikuttamaan elinympäristönsä asioihin on laskenut
- Osallisuudessa kehitettävää mm. kuntalaisten mahdollisuudet osallistua palveluiden suunnitteluun
- Vaikuttamistoimielinten kuuleminen asioiden valmistelussa

TEAvisari: osallisuus (THL)

5

Vanhus- ja vammaisneuvoston kokousta
Toimija- ja järjestöneuvoston kokousta

3

Kylä- ja asukastoimikuntien kokousta (+ 2 hanketta)
Kuntalaiskyselyä

5 962 seuraajaa

891 seuraajaa

1 313 seuraajaa

Taulukko 7. Tavoitteen 4. *Mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa* -toteuttaminen vuonna 2021

Toimenpiteet	Toteuttaminen	*
Osallistavien toimintatapojen tunnistaminen ja käytön jalkauttaminen yhteistyössä 3. sektorin kanssa	Osallistavia toimintatapoja tunnistetaan ja käyttöä on kokeiltu mm. nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalveluissa sekä Ospa-hankkeen kautta.	
<i>Matalankynnyksen vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen</i> - kuntalaiskyselyiden systemaattinen toteuttaminen eri teemoista esim. joka 2. vuosi - vaikuttaminen Siilinjärvi-sovelluksen kautta	Vuoden 2021 toteutettiin mm. seuraavat kuntalaiskyselyt: kulttuuritarjonta, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, asumiskysely ikääntyneille. Siilinjärvi-sovellus otettiin käyttöön keväällä 2021 ja sitä on päivitetty syksyn aikana kuntalaistoiveiden mukaisesti. Sovellus tarjoaa uusia mahdollisuuksia vaikuttaa mm. palautteen antaminen ja kyselyihin vastaaminen.	
<i>Vaikuttamistoimielinten toiminnan kehittämisen ja vahvistaminen</i> - lapsiparlamentti toiminnan uudelleen käynnistäminen - nuorisovaltuuston toiminnan vahvistaminen - vanhus- ja vammaisneuvostojen roolin ja toiminnan selkeyttäminen - toimija- ja järjestöfoorumin toiminnan kehittämisen: järjestöjä palveleva toiminta - kylä ja asukastoimikuntien toiminnan vahvistaminen	Koronatilanteen johdosta lapsiparlamenttitoimintaa ei ole voitu toteuttaa. Toiminta käynnistyy keväällä 2022. Nuorisovaltuusto oli toiminnassa 2021, mutta toiminta oli hiljaista. Uusi neuvosto aloitti toimintansa marraskuussa ja toiminnan kehittäminen on käynnistynyt. Toimija- ja järjestöfoorumi kokoontui viisi kertaa ja osallistujia oli yhteensä 123. Toiminnan kehittämisessä on koettu haasteita etäkokousten ja tapaamisten aikaan. Kylä- ja asukastoiminta oli vuonna 2021 aktiivista. Toimintaa vahvistivat mm. Siilinkylien <i>Imago- ja yhteistyöhanke</i> sekä <i>Tullaan tutuksi ja tehdään yhdessä</i> -hanke.	
Säännöllinen osallisuustoiminnan itsearviointi (Kuntaliitto) ja osallisuustoiminnan edistäminen arvioinnin tulosten perusteella	Osallisuustoiminnan arviointia toteutettiin osana Ospa-hankkeen käynnistymistä. Seuraava Kuntaliiton itsearviointi toteutetaan 2023.	
Digitaalisen osallisuuden vahvistaminen digitaalisia palveluita ja Siilinjärvi-sovellusta kehittämällä	Digitaalisten palveluiden kehittämiseen käynnissä on Omakunta-kehityshanke, yhteistyössä Kuopion kanssa. Hankkeen lopputuloksena kunnassa otetaan käyttöön uusi OmaKunta verkkoasioinnin ja sähköisen asioinnin verkkopalvelualusta ja Omakunta-portaali. Hanke päättyy syksyllä 2022. Siilinjärvi-sovellus julkaistiin kesäkuussa 2021. 1. versio sisälsi tiedotteet, palautekanavan sekä tapahtumakalenterin linkitettyinä kunnan www-sivuilla. Sovellus sisältää myös uusia vain sovelluksessa saatavilla olevia sisältöjä kuten nähtävyydet, kierrätyspisteet, sähköinen kirjastokortti ja kyselytyökalu. Sovelluksen toimivuutta on kehitetty syksyn aikana.	

Kielellisen saavutettavuuden ja selkokielisyyden kehittäminen kunnan verkkoympäristöissä ja digi-viestinnässä (mm. <i>Ydinasia</i> -hanke)	Kunnan verkkosivujen saavutettavuutta on arvioitu sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta testiryhmän avulla ja ryhmän huomioiden perusteella puutteita korjataan 2022. Kielellisen saavutettavuuden keskeisimmät haasteet liittyvät www-sivujen vaikeaan kieleen ja monimutkaiseen navigaatioon. Ammat-tilaisten osaamista on vahvistettu koulutuksilla.	
Viestinnän vahvistaminen: kuntalaisten osallistu-mis- ja vaikuttamismahdollisuudet	Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista (mm. kyselyt, tilaisuudet) on viestitty mm. somessa, mutta viestintää on edelleen kehitettävä.	

*Värikoodit: **vihreä** – toteutunut hyvin, **keltainen** – toiminta käynnistynyt / toteutuu kesinkertaisesti, **punainen** – toiminta ei vielä käynnistynyt / toteutuu heikosti

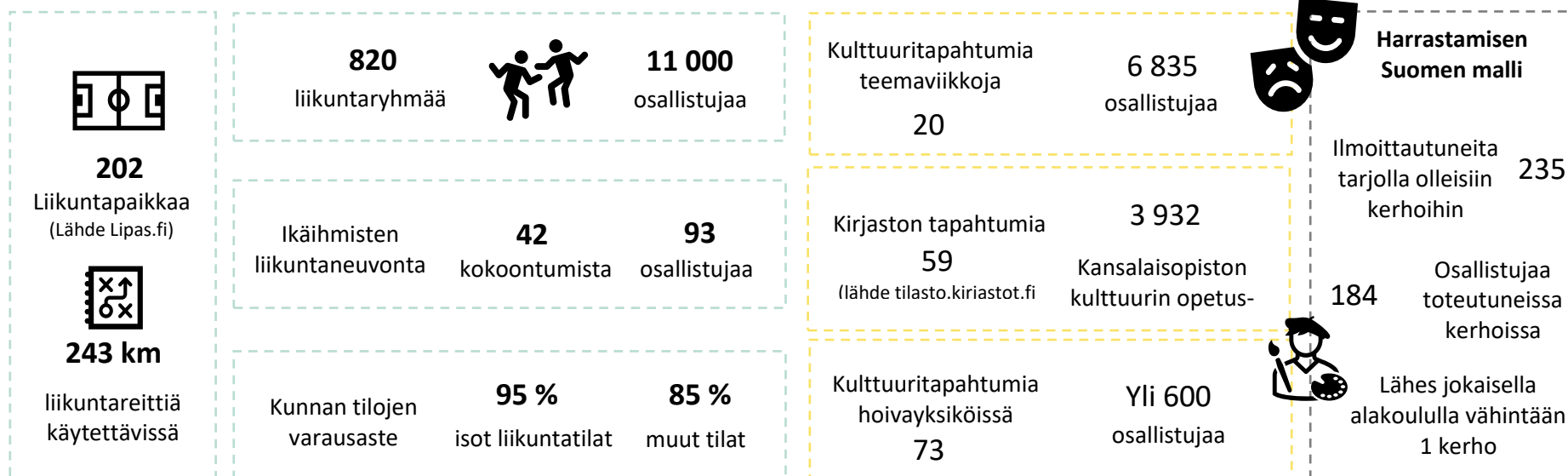
Tavoite 5. Mahdollisuus kulttuuriin ja oman näköisen vapaa-ajan viettämiseen

Ilon aiheita

- yli 90 % lapsista ja nuorista harrastaa jotain vähintään kerran viikossa
- kolmas osa alakoululaisista ja ammattioppilaitoksessa opiskelevista harrastaa kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa
- valtaosa nuorista kokee, että harrastuspaikat sijaitsevat sopivalla etäisyydellä

Kehitettävää

- 31 % 5. luokkalaisista ja 44 % 8. luokkalaisista fyysinen toimintakyky on terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla (Move)
- 48–88 % lapsista ja nuorista liikkuu vähemmän kuin tunnin päivässä
- 24–34 % lapsista ja nuorista kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille

Lisätietoja: Taulukko 8, Liitteet 1–7

Taulukko 8. Tavoitteen 5. *Mahdollisuudet kulttuuriin ja oman näköisen vapaa-ajan viettämiseen* -tavoitteen toteuttaminen vuonna 2021

Toimenpiteet	Toteuttaminen	*
Omaehtoisen liikuntamahdollisuuksien kehittäminen, ml. lähiliikuntamahdollisuudet, leikki-/liikuntapuistot	Uusia leikki- ja liikunta-alueita on valmistunut asutuksen välittömään läheisyyteen.	
Matalan kynnyksen liikuntaneuvonnan ja liikuntaryhmien toiminnan vahvistaminen huomioiden eri ikäiset ja toimintakykyiset	Liikunta- ja hyvinvointineuvonnan resurssit ovat pienet ja uusia matalankynnyksen ryhmiä ei ole pystytty käynnistämään. Liikuntaneuvonnan resursseja pyritään vahvistamaan jatkossa.	
Matalan kynnyksen harrastamisen mahdollistaminen yhteistyössä 3. sektorin kanssa (ml. Harrastamisen Suomen mallin toteuttaminen)	Harrastamisen Suomen mallin mukaista toimintaa on toteutettu lähes kaikilla perusopetuksen kouluilla syksystä 2021 lähtien. Toimintaa on toteutettu saadun valtionavustuksen puitteissa.	
Harrastuspaikkojen varauspalveluiden kehittäminen	Uusia varauspalvelusovelluksia ei ole otettu käyttöön. Sovelluksen kehittämistä jatketaan vuoden 22 aikana.	
Kulttuurihyvinvointisuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen yhteistyössä 3. sektorin kanssa	Kulttuurihyvinvointisuunnitelman laatiminen ei vielä ole käynnistynyt. Sitä pyritään saamaan eteenpäin vuoden 22 aikana.	

*Värikoodit: vihreä – toteutunut hyvin, keltainen – toiminta käynnistynyt / toteutuu keskinkertaisesti, punainen – toiminta ei vielä käynnistynyt / toteutuu heikosti

Tavoite 6. Hyvinvoinnin mahdollistava ja turvallinen arkiympäristö

Ilon aiheita

- Ympäristöhäiriöiden selvittäminen ja ehkäiseminen vakiintunut toimintamalli kaavoituksessa
- Viher- ja virkistysalueiden suunnittelu asuntoalueiden läheisyyteen
- 27 % asutokunnissa on vähintään 1 alle 18-vuotias
- Asunnottomien määrä alhainen
- Liikennevahinkojen lukumäärä laskussa

Kehitettävää

- Ahtaasti asuvia lapsiasutokuntia on 24 % kaikista lapsiasutokunnista
- Paikkatiedon kehittäminen on valmisteilla (mm. melu, ilmanlaatu haitat, jne.)

Arkiympäristön saavutettavuus

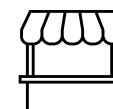
100 %

Kaikilla kuntalaisilla on enintään 1 km virkistys ja viheralueille

73,6 %

Alakouluista on kävelymatkan päässä (max 2 km)

32,6 %

75 v. täyttäneistä asuu enintään 500 m päässä päivittäistavarakaupasta

Taulukko 9. Tavoitteen 6. *Hyvinvoinnin mahdollistava ja turvallinen arkiympäristö* -tavoitteen toteuttaminen vuonna 2021

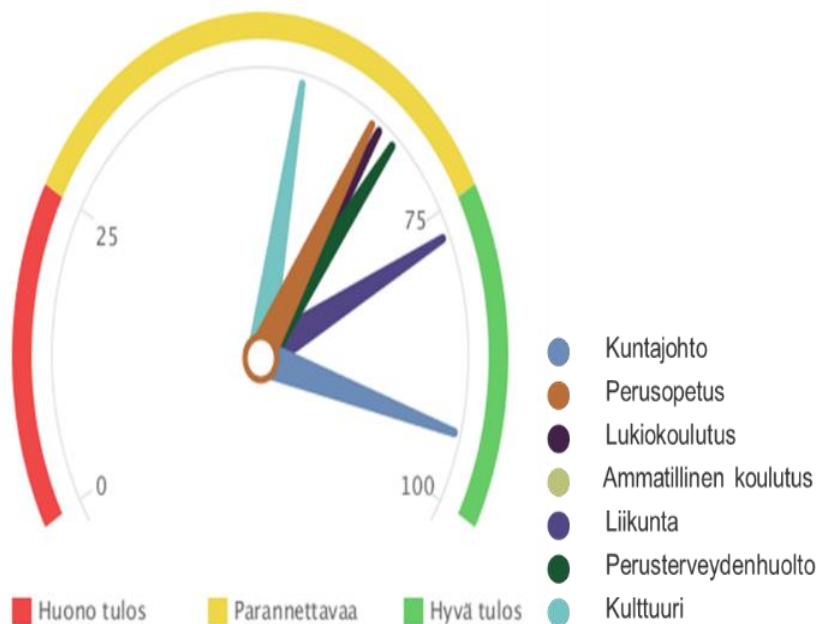
Toimenpiteet	Toteuttaminen	*
Parannetaan kestävien kulkumuotojen käytön mahdollisuuksia	Tavoitteena on toteuttaa uusista asunnoista yli 80 % joukkoliikenteen vahvan palvelutason alueelle. Uusia kouluja suunniteltaessa huomioidaan sähköautoilun ja sähköpyöräilyn lisääntyminen. Seurantatietoa kestävien kulkumuotojen käyttömahdollisuuksista saadaan vuonna 2022 seuranta- ja tilastointihankkeen edistyessä.	
Kehitetään viher- ja virkistysalueita ja niiden saavutettavuutta	Kaavoituksessa huolehditaan riittävästä viher- ja virkistysalueista uusien ja nykyisten asuntoalueiden läheisyydessä. Tarkempaa seurantatietoa viher- ja virkistysalueiden saavutettavuudesta saadaan vuonna 2022 seuranta- ja tilastointihankkeen edistyessä.	
Arkiympäristön suunnittelulla ja kehittämisellä pyritään - turvaamaan asuinalueiden monimuotoisuus ja palveluiden saavutettavuus	Asematielle on rakenteilla kaksi Kotipolun vuokrakerrostaloa. Lisäksi valmisteilla on asumisoikeus- ja vuokrakerrostalohankkeita linja-autoaseman korttelissa ja Siilinpäässä. Taivallahden ja Pyöreälahden asuinpientaloalueet rakentuvat, joissa molemmissa toimii jo yksityinen päiväkot.	
- edistämään arkiympäristön turvallisuutta (ml. meluhaittojen ehkäiseminen, ilmanlaadun turvaaminen, esteettömyyden toteutuminen)	Ympäristöhäiriöiden selvittäminen ja ehkäiseminen on vakiintunut toimintamalli kaavoituksessa. Kaavamääräyksillä huolehditaan ohjeiden mukaisen elinympäristön toteutumisesta. Tarkempaa seurantatietoa liikennemelulle altistuvien asukkaiden määrästä saadaan vuonna 2022 seuranta- ja tilastointihankkeen edistyessä. Rakennusvalvonnassa huolehditaan esteettömyysvaatimusten toteutumisesta rakentamisessa.	
Kehitetään paikkatiedon seurantaa ja sen hyödyntämistä hyvinvoinnin edistämässä	Paikkatiedon avulla toteutettava seuranta- ja tilastointihanke päätetty käynnistää. Tavoitteena tuottaa erilaisiin suunnitelmiin ja ohjelmiin tarvittavaa vuosittaista seurantatietoa ja mittarointia.	

*Värikoodit: **vihreä** – toteutunut hyvin, **keltainen** – toiminta käynnistynyt / toteutuu kesinkertaisesti, **punainen** – toiminta ei vielä käynnistynyt / toteutuu heikosti

4. Terveyden ja hyvinvoinninedistämisaktiivisuus Siilinjärvellä

Terveydenedistämisaktiivisuus TEAviisarin mukaan

Kunnan terveyden ja hyvinvoinninedistämistä voidaan arvioida Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämällä TEAviisarilla. TEAviisari sisältää seitsemän osa-aluetta/sektoria: 1) sitoutuminen, 2) johtaminen, 3) seuranta ja tarveanalyysi, 4) voimavarat, 5) yhteiset käytännöt, 6) osallisuus, 7) muut ydintoiminnot. TEAviisarin osoittama yhteispistemäärä kokoaa kaikkien seitsemän osa-alueen kokonaispisteet yhteen (max 100 pistettä). Lisäksi tulokset arvioidaan liikennevalojen mukaisesti värikoodein: punainen – huono tulos; keltainen – parannettavaa; vihreä – hyvä tulos.

Kuvio 2. Siilinjärven terveydenedistämisaktiivisuus TEAviisarin mukaan 2021 (THL 2021)

Siilinjärven kunnan terveydenedistämisaktiivisuudessa on TEAviisarin kokonaistuloksen (69/100) mukaan vielä parannettavaa. Kuntajohto (94/100) ja liikunta (77/100) -osa-alueet saavat TEAviisarissa hyvän tuloksen, mutta muissa osa-alueissa on vielä parannettavaa (Kuvio 2). TEAviisarin mukaan Siilinjärven keskeisimmät vahvuudet verrattuna koko maan tilanteeseen liittyvät suunnitelmalliseen hyvinvoinnin edistämiseen, päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin käytäntöihin sekä järjestötoiminnan tukemiseen. Keskeisimpiä kehittämiskohteita puolestaan on kunta-laisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien vahvistaminen, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden suunnitelmallinen edistäminen sekä esteettömyyden toteutumisen johtamisvastuun määrittäminen. (Taulukko 10).

Taulukko 10. TEAviisarin tulokset Siilinjärvellä, Pohjois-Savossa ja koko maassa

	Siilinjärvi	Pohjois-Savo	Koko maa
Kaikki sektorit	69	72	68
Kuntajohto (2021)	94	88	78
Perusopetus (2019)	64	66	66
Lukiokoulutus (2020)	65	70	66
Ammatillinen koulutus	..	66	63
Liikunta (2020)	77	71	72
Perusterveydenhuolto (2020)	67	72	65
Kulttuuri (2021)	55	73	66

Siilinjärven keskeisimmät vahvuudet ja kehittämiskohteet verrattuna koko maan tilanteeseen (THL 2022)

Vahvuudet		Kehittämiskohteet	
Suunnitelmallinen hyvinvoinnin edistäminen	Paikallinen turvallisuussuunnitelma: käsitelty lautakunnassa	Osallistumis- ja vaikuttamis-mahdollisuudet	Palveluiden suunnittelu: yhteiskehittämisen periaate
	Paikallinen turvallisuussuunnitelma: käsitelty hyvinvointiryhmässä		Tavoitteet ja toimenpiteet määritetty: osallisuusohjelma
	Paikallinen turvallisuussuunnitelma: käsitelty hallituksessa tai valtuustossa		Palveluiden suunnittelu: mahdollisuus osallistua kunnan talouden suunnitteluun
	Ikäryhmittäisiä tavoitteita ja toimenpiteitä terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi: ikääntyneet		Palveluiden suunnittelu: kuntalaiset osallistuvat hankintojen valmisteluun, seurantaan ja arviointiin
	Ikäryhmittäisiä tavoitteita ja toimenpiteitä terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi: lapset ja nuoret		Palveluiden suunnittelu: mahdollisuus vaikuttaa lautakuntapäätösten valmisteluun verkossa
	Hyvinvointikertomuksen tavoitteet: kestävä kehitys		Kuntalaisfoorumeja: lasten kyselytunti
Päätösten vaikutusten ennakoarviointi	Päätösten ennakoarviointi käytössä: lautakuntapäätösten valmistelussa	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: käsitelty kunnanhallituksessa
	Päätösten ennakoarviointi käytössä: kirjallinen toimintaohje		Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: käsitelty valtuustossa
Järjestötoiminnan tukeminen	Johtamisvastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä: järjestöyhteistyön koordinaattori	Rakenteet	Johtamisvastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä: esteettömyyden toteutumisen vastuutaho
	Avustukset: avustukset yhteisöille, 105 €/asukas		

Laskennallinen HYTE-kerroin

HYTE-kerroin on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa, joka määräytyy osittain hyte-työn mukaan. HYTE-kerrointa aletaan maksamaan kunnille vuoden 2023 alusta. HYTE-kertoimen määrittämisessä käytetään prosessi- ja tulosindikaattoreita (Taulukko 11). Siilinjärven laskennallinen HYTE-kerroin vuonna 2021 oli 19,1 € / asukas = 408 663,6 €, hyte-kertoimen ollessa 67 (maksimi 100).

Siilinjärven hyvinvoinnin edistämisen tila HYTE-kertoimen mukaan on kuntajohdon ja liikunnan prosessien osalta hyvä. Kehitettävää on vielä perusopetuksessa oppilaiden poissaolojen seurannassa, liikkumisen tukemisessa sekä kouluruokailusuositusten noudattamisessa koululounaan ja välipalojen suhteen. (Liite 8). Tulosindikaattoreiden mukaan nuorten terveydentila on Pohjois-Savon hyvinvointialueen tulosten mukaisia. Koulutuksen ulkopuolelle jääneitä, toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneita sekä työkyvyttömyyseläkettä saavia on hieman vähemmän kuin alueella yleisesti. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyviä hoitajaksoja 65 vuotta täyttäneillä on selkeästi vähemmän kuin Pohjois-Savossa yleisesti.

Taulukko 11. HYTE-kertoimen prosessi- ja tulosindikaattorit Siilinjärvellä

Indikaattori	Kuvaus	Siilinjärvi	Pohjois-Savo	Koko maa
Prosessi-indikaattorit: kuntajohto				
Kuntalaisten elintapojen raportointi	Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia.	100	92	90
Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit	Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään vuosittain mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.	100	93	92
Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	Tarkastuslautakunnan tekemässä arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.	100	79	77
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus	Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.	100	85	87
Asiakasraadit tai foorumit	Kunnan palveluiden suunnittelussa/kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraadeja/foorumeja.	100	95	99

Prosessi-indikaattori: perusopetus				
Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus on tehty terveydenhuoltolain edellyttämällä aikavälillä kolmen vuoden välein.	98	87	84
Oppilaiden poissaolot	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa poissaolojen kokonaismäärä on tiedossa.	34	77	64
Liikuntavälitunnit	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa on käytössä pitkät liikuntavälitunnit.	58	80	75
Kouluruokailu-suositus	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa noudatetaan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.	69	84	76
Prosessi-indikaattori: liikunta				
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi	Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.	100	31	69
Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous	Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen.	100	98	83
Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille	Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.	100	97	92
Vaikutusten ennakkoarvointi (EVA)	Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat valmisteilla olevien lautakuntapäätösten vaikutusten ennakkoarvointiin (EVA).	100	80	53
Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä	Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.	100	98	96

TulosIndikaattori	Siilinjärvi	Pohjois-Savo	Koko maa
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista % (Kouluterveyskysely 2021)	24,9	25,9	25,7
Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista % (Kouluterveyskysely 2021)	19,6	19,7	18,0
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä % (Tutkintorekisteri 2019)	5,2	6,5	7,5
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä % (Toimeentulorekisteri 2020)	1,3	2,7	2,8
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä % (Eläketurvakeskus 2020)	7,5	9,7	6,5
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön. (Hoitoilmoitusjärjestelmä 2020)	330,9	413,7	330,9

Liitteet

Liite 1. Kouluterveyskysely 2021: 4 ja 5 luokkalaiset tulosvertailu

Indikaattori	Siilinjärvi						P-S		Koko maa		Hol- lola	Kaa- rina	Kan- gasala	Kontio- lahti	Pirk- kala	Ylö- järvi
	Pojat		Työt		Kaikki		Kaikki		Kaikki		Kaikki					
	-19	-21	-19	-21	-19	-21	-19	-21	-19	-21	2021					
Tuntee itsensä yksinäiseksi	1,1	2,1	6,1	4,5	3,5	3,3	3,5	4,2	3,4	4,0	4,7	3,5	3,6	1,6	5,0	2,8
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	3,4	9,3	5,3	7,5	4,3	8,4	6,5	7,9	7,2	7,9	12,6	6,7	7,9	2,7	9,7	7,9
Tyytyväinen elämäänsä	93,2	91,2	86,7	87,0	89,8	89,1	89,6	85,4	89,5	85,1	83,2	84,9	84,2	91,7	85,7	85,1
Syö pääruokaa kouluruoalla kaikkina koulu- päivinä	-	79,8	-	72,8	-	76,2	-	73,7	-	73,0	71,8	74,2	82,2	80,7	78,8	77,4
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa	1,5	1,0	4,5	2,0	2,9	1,5	2,2	2,3	2,3	2,6	3,4	2,0	2,3	0,9	3,7	1,8
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitä- vien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden ai- kana	12,5	13,0	8,9	8,9	10,7	10,9	10,8	13,3	12,5	15,1	16,9	16,6	15,7	10,0	15,9	14,4
Vähintään lievää ahdistusoireilua	-	13,2	-	23,4	-	18,4	-	23,7	-	24,8	27,3	26,7	22,7	19,9	24,3	23,1
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	10,9	6,7	11,9	10,4	10,8	8,6	10,9	9,7	9,0	10,8	14,3	12,0	8,8	5,6	13,3	9,5
Käyttänyt jotain tupakkatuotetta tai säh- kösavuketta vähintään kerran	7,3	3,6	4,0	1,5	5,7	2,6	4,8	4,1	4,6	3,5	6,5	2,0	3,0	2,6	3,1	1,8
Kokenut usein, että pitäisi viettää aikaa muutoin kuin netissä	32,0	28,8	29,4	28,2	30,7	28,5	29,9	28,3	30,3	29,5	36,3	26,0	27,1	23,7	31,4	26,7
Harrastaa jotain vähintään kerran viikossa	86,8	89,6	90,6	92,1	88,7	90,9	87,3	85,9	89,4	86,3	79,1	92,7	87,2	84,8	88,8	87,4
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat	42,9	62,4	41,6	41,9	42,2	51,9	41,2	46,9	39,5	42,8	40,8	43,5	47,0	50,0	45,7	45,7
Harrastaa kulttuuria vähintään yhtenä päi- vänä viikossa	62,2	66,5	90,1	88,8	78,7	74,9	76,4	77,1	79,0	78,9	74,6	78,9	81,0	77,1	80,9	79,5

Lähde. THL. 2021

Liite 2. Kouluterveyskysely 2021: 8. ja 9. luokkalaiset tulosvertailu

Indikaattori	Siilinjärvi						P-S		Koko maa		Hol- lola	Kaa- rina	Kan- gasala	Kontio- lahti	Pirk- kala	Ylö- järvi
	Pojat		Tytöt		Kaikki		Kaikki		Kaikki		Kaikki					
	-19	-21	-19	-21	-19	-21	-19	-21	-19	-21	2021					
Tuntee itsensä yksinäiseksi	7,7	10,4	12,1	22,8	10,2	16,5	10,7	15,8	10,7	15,9	18,4	15,4	17,4	15,0	13,0	12,9
Kokee pystyvänsä vaikuttamaan oman elämänsä kulkuun	85,9	79,6	76,2	70,2	80,5	74,7	81,2	75,9	81,8	77,1	74,2	75,4	70,7	82,3	81,6	82,2
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	7,7	6,3	4,2	5,6	5,9	6,0	5,9	6,7	5,5	6,0	8,3	6,8	6,5	7,2	5,9	4,7
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä	84,1	80,4	66,9	59,8	74,8	70,1	73,8	67,3	75,2	68,2	65,9	69,2	66,8	72,3	74,8	75,6
Ei syö koululounasta päivittäin	35,8	38,3	34,3	41,1	35,2	39,8	37,8	38,2	36,5	34,4	33,5	35,1	33,9	24,4	28,3	35,4
Keskusteluvaikkeitä vanhempien kanssa	3,4	6,1	11,4	16,6	7,6	11,5	6,6	7,5	6,6	7,9	8,9	8,6	8,8	5,2	7,6	5,8
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana	7,6	12,2	16,0	17,0	12,1	14,6	11,3	11,4	11,8	12,5	16,0	13,4	14,6	12,4	14,8	10,0
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus	6,8	10,6	20,0	32,6	13,9	21,4	12,9	20,0	12,9	19,4	24,5	22,2	21,7	17,6	14,8	15,4
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	16,2	19,0	28,0	31,3	22,6	24,9	22,3	25,9	20,9	25,7	25,8	23,0	26,6	21,2	19,2	20,2
Raittius, %	56,5	62,1	66,2	63,4	61,5	62,6	58,4	61,9	60,7	65,4	62,3	68,0	62,1	66,3	62,3	67,1
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista	10,8	10,6	5,4	4,5	8,2	7,5	8,7	6,2	7,3	8,6	11,9	7,0	7,9	5,8	7,5	5,7
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran	8,3	12,9	5,1	6,2	6,8	9,8	9,0	8,4	8,9	8,1	15,8	8,5	11,5	7,4	7,9	8,1
Pelaa rahapelejä viikoittain	15,0	14,4	2,2	0,5	8,4	7,4	5,1	4,7	4,6	4,1	4,8	3,6	3,7	5,4	5,3	3,4
Kokenut usein, että pitäisi viettää aikaa muutoin kuin netissä	27,3	21,4	30,2	31,9	29,0	26,6	29,9	29,1	29,2	30,3	33,1	27,3	26,0	25,5	28,2	23,3
Kokee pystyvänsä vaikuttamaan joihinkin elinympäristönsä asioihin	82,8	74,2	67,5	60,8	74,5	67,4	73,9	69,0	74,7	70,4	66,9	69,3	68,8	78,2	73,6	77,1
Kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille	32,5	43,0	27,2	27,1	29,6	34,9	32,6	33,6	31,4	30,8	24,4	28,6	25,5	35,7	34,1	30,9
Harrastaa jotain vähintään kerran viikossa	94,2	96,4	96,6	99,0	95,5	97,7	95,1	95,2	95,9	95,8	95,0	96,4	94,2	97,0	96,2	95,7
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat	32,6	30,7	22,2	27,4	27,3	29,0	21,4	24,5	21,9	24,3	26,4	27,5	22,5	28,0	26,5	28,2
Harrastaa kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa	20,7	28,8	64,0	64,0	43,5	46,5	48,0	46,2	50,2	49,6	48,7	45,4	49,1	40,2	45,9	46,4
Kokee harrastuspaikkojen sijaitsevan liian kaukana	24,5	28,3	21,1	29,0	22,6	28,6	25,7	27,5	24,5	25,0	24,3	21,8	26,4	26,4	21,0	26,2

Lähde. THL. 2021

Liite 3. Kouluterveyskysely 2021: lukio tulosvertailu

Indikaattori	Siilinjärvi						P-S		Koko maa		Kaarina	Kangasala	Kontio-lahti	Pirkkala	Ylöjärvi
	Pojat		Tytöt		Kaikki		Kaikki		Kaikki		Kaikki				
	-19	-21	-19	-21	-19	-21	-19	-21	-19	-21	2021				
Tuntee itsensä yksinäiseksi	3,7	10,6	25,8	23,7	13,5	16,8	10,7	16,5	11,7	17,8	16,3	12,5	14,9	9,5	16,9
Kokee pystyvänsä vaikuttamaan oman elämänsä kulkuun	91,5	84,6	67,2	81,4	80,8	83,1	85,6	82,0	84,8	81,7	83,2	84,7	92,1	85,8	84,0
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	1,2	-	4,6	-	2,7	0,8	0,7	1,2	1,1	1,1	1,5	0,0	0,9	1,4	0,7
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä	84,3	72,3	58,5	66,1	73,0	69,4	76,2	70,1	74,5	68,4	65,2	75,4	71,7	74,0	71,2
Ei syö koululounasta päivittäin	36,1	30,3	30,3	27,1	33,6	28,8	27,4	31,4	30,3	30,0	34,1	31,3	22,8	17,6	26,4
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa	2,4	3,1	6,2	-	4,1	4,0	4,6	4,8	5,1	6,4	7,8	5,4	4,4	5,4	7,1
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitvien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana	1,2	3,1	7,7	8,5	4,1	5,6	5,1	6,0	7,3	7,9	6,9	7,5	4,4	6,1	9,5
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus	3,7	1,5	28,1	18,6	14,4	9,6	11,8	20,5	13,9	21,5	19,2	16,1	11,4	12,3	15,7
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	15,7	33,8	18,5	30,5	23,6	24,2	20,1	24,2	21,2	26,5	29,4	18,0	20,2	16,3	20,6
Raittius, %	47,5	54,7	39,4	65,5	43,8	59,8	37,9	41,0	34,9	40,2	32,0	35,7	48,2	27,0	40,6
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista	6,0	-	4,5	-	5,4	2,4	7,7	7,1	8,6	6,7	8,3	5,0	6,1	17,6	4,6
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran	3,6	6,3	9,1	-	6,0	6,5	10,0	11,0	14,0	12,6	10,2	9,6	9,7	22,3	9,9
Pelaa rahapelejä viikoittain	1,2	4,6	0,0	-	0,7	2,4	3,7	2,6	3,6	2,2	3,5	5,9	3,5	8,8	1,1
Kokenut usein, että pitäisi viettää aikaa muutoin kuin netissä	32,9	15,4	40,6	30,5	36,6	22,6	26,3	25,9	26,9	28,7	28,7	24,9	20,2	24,3	22,3
Kokee pystyvänsä vaikuttamaan joihinkin elinympäristönsä asioihin	89,0	84,6	65,6	75,9	78,8	80,5	80,4	77,1	79,5	77,2	74,3	76,1	82,3	79,7	78,3
Kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille	32,9	39,1	30,2	23,7	31,7	31,7	30,6	30,3	28,7	28,7	26,4	24,2	22,1	38,5	26,2
Harrastaa jotain vähintään kerran viikossa	97,6	100,0	98,5	98,3	99,2	98,0	98,1	98,1	97,8	98,0	98,5	98,7	98,2	98,6	97,2
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat	15,7	22,7	12,1	30,5	14,1	26,4	14,2	20,0	13,9	17,5	20,9	13,8	14,9	13,5	19,0
Harrastaa kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa	30,9	57,8	51,6	49,2	40,0	53,7	54,5	56,6	58,9	59,1	36,6	55,3	55,3	57,4	50,5
Kokee harrastuspaikkojen sijaitsevan liian kaukana	30,4	15,6	21,9	27,1	26,6	21,1	28,9	25,2	23,5	22,3	20,4	27,4	25,7	12,9	19,9

Lähde. THL. 2021.

Liite 4. Kouluterveyskysely 2021: ammattioppilaitokset tulosvertailu

Indikaattori	Siilinjärvi						P-S		Koko maa		Kangas- ala	Pirk- kala	Ylö- järvi
	Pojat		Työt		Kaikki		Kaikki		Kaikki		Kaikki		
	-19	-21	-19	-21	-19	-21	-19	-21	-19	-21	2021		
Tuntee itsensä yksinäiseksi	12,0	-	40,0	-	20,3	21,5	13,0	16,0	10,9	17,0	13,3	9,4	11,6
Kokee pystyvänsä vaikuttamaan oman elämänsä kulkuun	87,3	-	65,7	-	80,7	68,8	81,0	81,1	81,4	79,7	84,5	86,3	85,7
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	1,2	-	-	-	1,7	0,0	3,6	2,9	4,0	2,9	2,4	3,5	4,1
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä	81,3	-	57,1	-	73,9	56,9	75,3	71,2	76,1	70,8	71,3	85,4	80,0
Ei syö koululounasta päivittäin	15,9	-	42,9	-	23,9	31,3	36,4	38,1	31,8	30,6	37,8	7,2	40,0
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa	4,9	-	-	-	6,9	12,3	5,8	7,4	6,1	7,3	5,5	4,9	6,0
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana	6,3	-	14,3	-	8,7	9,5	6,5	5,2	6,8	6,7	7,3	1,2	5,9
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus	6,0	-	38,2	-	15,4	20,0	11,9	14,5	11,1	16,6	15,4	8,6	13,4
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	10,1	-	45,7	-	21,1	43,1	23,3	26,1	23,2	27,9	27,4	9,5	16,1
Raittius, %	19,8	-	31,4	-	23,3	32,8	29,9	31,4	28,6	34,0	32,9	33,8	30,9
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista	31,3	-	17,1	-	27,1	18,5	23,9	21,5	23,4	18,9	16,3	10,8	20,0
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran	21,7	-	20,0	-	21,2	32,8	17,3	18,1	20,1	17,7	20,0	12,3	12,7
Pelaa rahapelejä viikoittain	16,5	-	-	-	13,3	1,6	9,4	6,6	10,4	5,2	10,5	3,8	5,0
Kokenut usein, että pitäisi viettää aikaa muutoin kuin netissä	26,3	-	25,7	-	26,1	15,6	24,4	25,9	22,3	23,4	27,2	23,2	23,2
Kokee pystyvänsä vaikuttamaan joihinkin elinympäristönsä asioihin	83,5	-	82,4	-	83,2	62,5	75,0	77,2	75,7	75,6	77,5	90,0	80,8
Kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille	38,5	-	14,3	-	31,0	24,2	27,0	32,2	29,7	29,1	39,5	27,5	31,5
Harrastaa jotain vähintään kerran viikossa	94,9	-	97,1	-	95,6	93,8	91,6	90,8	91,1	91,8	95,1	93,8	86,2
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat	13,3	-	-	-	11,0	12,3	15,0	15,4	16,8	15,8	17,7	12,2	15,1
Harrastaa kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa	24,1	-	77,1	-	40,4	74,6	32,2	31,8	31,7	36,5	36,9	18,5	32,0
Kokee harrastuspaikkojen sijaitsevan liian kaukana	28,6	-	25,7	-	27,7	14,5	25,2	23,9	24,7	25,2	29,3	20,5	30,0

Lähde. THL. 2021.

Liite 5. FinLapset: vanhempien tuen tarpeet, tyytyväisyys ja näkemykset kurittamisesta

	4 vuotiaiden perheet								
	Pojat/Miehet			Tytöt/Naiset			Kaikki		
	Siilinjärvi	P-S	Koko maa	Siilinjärvi	P-S	Koko maa	Siilinjärvi	P-S	Koko maa
Tyytyväisyyden kokeminen itseän vanhempana	-	93,9	90,8	93,1	92,7	90,7	91,6	92,9	90,7
Vanhempi tarvinnut omaan vanhemmuuteensa ammattilaisilta tukea	-	17,0	15,4	26,0	33,6	33,7	24,1	28,8	28,5
Vanhempi tarvinnut omaan parisuhteeseensa ammattilaisilta tukea	-	13,1	17,4	19,2	23,4	23,2	18,5	20,3	21,6
Vanhempi hyväksyy lapsen tukistamisen tai luunapin antamisen %	-	13,6	15,4	4,1	8,4	8,6	6,5	10,0	10,6

Lähde. THL. 2018. FinLapset.

Liite 6. Seuraintindikaattoreiden vertailu: SotkaNet tilastot 2020

Indikaattori	Siilinjärvi						P-S		Koko maa		Hol- lola	Kaa- rina	Kan- gasala	Kon- tio- lahti	Pirk- kala	Ylö- järvi
	Miehet		Naiset		Kaikki		Kaikki		Kaikki		Kaikki					
	-19	-20	-19	-20	-19	-20	-19	-20	-19	-20	2020 (2019)					
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65-v täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäisestä	398,5	295,2	380,3	360,7	388,6	330,9	449,4	413,7	383,7	347,7	308,6	257,0	284,6	284,7	249,6	327,1
Kouluissa noudatetaan koulurukailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisestä, % peruskouluista	-	-	-	-	69	69	-	-	80	80	92	40	82	66	85	83
Työlliset, % 17–74 v. väestöstä	45,7	44,1	44,2	43,1	44,9	43,6	40,2	39,1	43,0	41,3	39,8	43,9	43,3	43,0	45,1	43,6
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24 v., osuus vastaavan ikäisestä väestöstä %	6,4	-	3,7	-	5,2	-	6,5	-	7,5	-	(8,5)	(5,8)	(5,6)	(4,2)	(5,8)	(5,8)
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % vastaavan ikäisestä väestöstä					1,7	1,3	2,8	2,6	3,1	3,0	1,6	1,7	1,0	1,3	1,6	1,3
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	1,6	1,3	1,4	1,3	1,5	1,3	2,6	2,7	2,7	2,8	1,6	1,4	1,5	1,4	1,8	1,6
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	7,4	7,0	7,7	8,0	7,6	7,5	9,9	9,7	6,6	6,5	6,4	5,4	5,9	5,2	4,3	5,6
0–17-vuotiaat lapset, joista tehty lastensuojeluilmoitus, % vastaavanikäisestä väestöstä	-	-	-	-	7,1	7,1	8,7	9,3	7,9	8,1	8,7	7,2	7,2	3,9	6,0	7,0
Avioeroja 25–64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä naimisissa olevaa	-	-	-	-	17,7	18,3	18,6	18,2	18,3	18,7	13,9	14,5	12,9	13,1	15,1	15,2
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit: lastenpsykiatria	-	-	-	-	231,6	251,9	509,3	578,4	338,6	361,7	571,3	153,7	385,6	382,2	311,9	205,2
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit: nuorisopsykiatria	-	-	-	-	1 698	1 495	2 133	2 176	1 151	1 215	1 171	1 005	429	751	754	491

Mielenterveys- ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi sairauspäivärahaa saavien määrä 25–64 v.	15,0	16,9	46,2	50,3	30,7	33,7	31,2	32,1	26,5	26,9	25,1	27,1	32,0	21,1	30,9	27,3
Mielenterveys- ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34 v, % vastaavan ikäisestä väestöstä	2,1	2,2	1,9	2,2	2,0	2,2	2,4	2,5	1,7	1,8	1,9	1,8	1,9	1,5	1,8	1,4
Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät 75 v täyttäneillä	14,8	8,9	48,2	48,7	34,6	32,4	67,8	51,4	123,6	89,3	48,5	-	81,7	232,3	145,4	113,6
Asunnottomat yksin asuvat / 1000 asukasta	-	-	-	-	0,4	-	0,6	0,6	0,8	0,8	0,3	0,1	0,3	0,3	0,4	0,4
75 v. täyttäneiden yhden hengen asuntokunnat, % vastaanvanikäisistä	-	-	-	-	52,3	52,3	57,5	57,1	57,3	56,8	54,9	51,8	50,9	46,9	48,5	49,9
Yhden hengen asuntokunnat, % asuntokunnista	-	-	-	-	35,1	35,5	45,7	46,3	44,7	45,3	37,7	34,9	36,3	32,6	34,5	32,1
Asuntokuntia %, joissa väh. 1 alle 18-v	-	-	-	-	27,5	27,1	18,6	18,3	20,6	20,3	23,5	28,0	27,2	29,5	30,0	30,4
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista	-	-	-	-	23,3	23,7	27,8	26,7	29,1	28,7	26,3	21,6	22,6	26,8	21,6	23,9

Lähde. SotkaNet.fi. 2022

Liite 7. Seuraintindikaattoreiden vertailu: SotkaNet tilastot 2021

Indikaattori	Siilinjärvi						P-S		Koko maa		Hol- lola	Kaa- rina	Kangas- ala	Kontio- lahti	Pirk- kala	Ylö- järvi
	Miehet		Naiset		Kaikki		Kaikki		Kaikki		Kaikki					
	-20	-21	-20	-21	-20	-21	-20	-21	-20	-21	2021					
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä	27,4	36,2	21,8	35,7	25,0	36,0	26,9	38,8	21,9	35,8	40,1	25,2	31,0	32,9	34,4	29,9
Nuorisotyöttömät, % 18–24-vuotiaasta työvoimasta	21,7	13,9	11,2	10,1	17,0	12,3	14,1	17,2	11,5	16,7	17,0	15,0	15,8	20,4	16,3	15,4

Lähde. SotkaNet.fi. 2022

Liite 8. TEAvisari kokonaistulosten vertailu

Sektorit	Siilinjärvi	P-S	Koko maa	Hollola	Kaarina	Kangasala	Kontiolahti	Pirkkala	Ylöjärvi
Kaikki	69	72	68	70	67	66	59	75	73
Kuntajohto	94	88	78	83	73	94	66	86	78
Perusopetus	64	66	66	68	61	64	70	73	68
Lukiokoulutus	65	70	66	..	..	55	64	71	..
Ammatillinen koulutus	..	66	63	..	..	..	..	..	..
Liikunta	77	71	72	76	72	69	60	85	81
Perusterveydenhuolto	67	72	65	53	..	64	52	65	73
Kulttuuri	55	73	66	68	73	69	43	85	74